

Toma Alimoș

Vasile Alecsandri

Departa, frate, departa, Departa și nici prea foarte, Sus, pe șesul Nistrului, Pe pământul turcului; Colo-n zarea celor culmi, La groapa cu cinci ulmi, Ce răsar dintr-o tulpină Ca cinci frați de la o mumă, Ședea Toma Alimoș, Boier din Țara de Jos; Ședea Toma cel vestit Lângă murgu-i priponit Cu țărșul de argint Bătut negru în pământ; Și pe iarbă cum ședea, Mândră masă-și întindea Și tot bea și veselea Și din gură-așa zicea: - Închinare-aș și n-am cui! Închinare-aș murgului, Dar mi-e murgul cam nebun Și de fugă numai bun; Închinare-aș armelor, Armelor, surorilor, Dar și ele-s lemne seci, Lemne seci, oțele reci! Închina-voi ulmilor, Urieșii culmilor, Că sunt gata să-mi răspundă Cu freamăt voios de frunză, Și-n văzduh s-or clătina Și mie s-or închina! Iată, mări, cum grăia, Că-n departa auzea Un nechez ce nechezea Și se tot apropia. Toma-ncet mi se scula, Peste câmpuri se uita Și zărea un hoțoman Pe-un cal negru dobrogean, Pe-un cal sprinten voinicesc... Plătea cât un cal domnesc. Hoțomanul nalt, pletos Cum e un stejar frunzos, Era Manea cel spătos, Cu cojoc mare, mișos, Cu cojoc întors pe dos, Și cu ghioaga nestrungită Numai din topor cioplită. El la Toma-ncet venea Și din gură-așa-i grăia: - Alei! Toma Alimoș, Boier din Țara de Jos, Ce ne calci moșiile Și ne strici fânețele? Boier Toma Alimoș! I da plosca cu vin roș: - Să trăiești, Mane fărțate! Dă-ți mânia după spate, Ca să bem în giumătate. Mane cu stânga lua, Cu dreapta se înarma, Paloșul din sân scotea, Ș-așa bine-l învârtea Ș-așa bine mi-l chitea, Că pe Toma mi-l tăia Pe la furca pieptului, La încinsul brâului, Deasupra buricului, Unde-i greu voinicului. Toma crunt se oțerea... Mane-n scări se-nțepenea, Dos la fugă și pune-a. - Alelei! fecior de lele! Căci răpiși zilele mele! De te-aș prinde-n mâna mea, Zile tu n-ai mai avea! Și cum sta de cuvânta, Mațele și le-aduna, În coșuri și le băga, Pe deasupra se-ncingea Și la murgu-i se ducea Și cu murgu așa grăia: - Alelei! murguleț mic, Alei! dragul meu voinic! De-ai putea la bătrânețe Cum puteai la tinerețe! Murgul ochii-și aprindea, Necheza și răspundea: - Iată coama, sai pe mine Și de-acum te ține bine, Să-ți arăt la bătrânețe Ce-am plătit la tinerețe! Toma iute-ncăleca, După Mane se lua Și mereu, mereu striga: - Alelei! murguleț mic, Alei! murgul meu voinic, Așterne-te drumului Ca și iarba câmpului La suflarea vântului! Murgul mic se așternea, Mane-n lături se zărea, Toma turba și răcnea: - Tăiatu-m-ai tâlhărește, Fugitu-mi-ai mișelește. De te-as prinde-n mâna mea, Zile tu n-ai mai avea! Stăi pe loc să ne-ntâlnim, Două vorbe să grăim, Două vorbe oțelite Cu paloșele grăite! Mane-n lături tot fugea, Iară Toma-l agiungea Ș-așa bine mi-l chitea, Că din fugă mi-l tăia Giumătate-a trupului Cu trei coaste-a negrului! Mane-n două jos cădea, Toma murgului zicea: - Alelei! murguleț mic, Alei! dragul meu voinic! Ochii-mi se painginesc, Norii sus se învârtesc. Te grăbește, aleargă, fugi Și ca gândul să mă duci Colo-n zarea celor culmi, La gropana cu cinci ulmi, Că eu, murgule-oi muri, Pe tine n-oi mai sări! Iar când sufletul mi-oi da, Când nu te-oi mai dezmiarda, Din copită să-ți faci sapă, Lângă ulmi să-mi faci o groapă, Și cu dinții să m-apuci, În tainiță să m-arunci, Ulmii că s-or clătina, Frunza că s-a scutura, Trupul că mi-a astupa.